

OBSAH I. DÍLU.

ÚVOD.

I. Dějiny zeměpisu. Napsal Dr. <i>Bohuslav Horák.</i>	Str.
A. Rozvoj zeměpisu v starověku	1
B. Dějiny zeměpisu v středověku	7
C. Doba velkých objevů	15
D. Od konce XVI. do konce XVIII. stol.	24
E. Zeměpisné výzkumy od počátku XIX. století	32
F. Vývoj zeměpisné vědy od počátku XIX. stol.	42
II. Pojem a rozdělení zeměpisu. Napsal Dr. <i>Frant. Machát</i>	45

I. VŠEOBECNÝ ZEMĚPIS.

A. Matematický zeměpis. Napsal Dr. *Frant. Koláček.*

Úvod.

I. Tvar a velikost země	51
II. Obzor	54
III. Určování polohy	57
IV. Země jako těleso nebeské. (Zdánlivý pohyb slunce. — Skutečný pohyb zemský.)	69
V. Měření času	76
VI. Zobrazování zemského povrchu:	
1. Jak vznikne mapa. Globus a jeho poměr ke skutečné zeměkouli	79
2. Mapa vůbec, plán a mapa geografická	80
3. Převod zakřivené plochy na rovinu. Druhy zobrazení a jejich vlastnosti	81
4. Zobrazení na rovnou plochu dotykovou (azimutální)	82
a) Azimutální průměty	84
b) Ostatní azimutální zobrazení	86
5. Vhodnost azimutálních zobrazení pro jednotlivé účely	88
6. Kuželové metody	90
7. Válcové metody	94
8. Obecné metody	98
9. Měřítko	99
10. Znázornění situace	100
11. Terén	101
12. Podrobné mapy	104
13. Užívání mapy	106
14. Střední hodnoty	108

B. Fyzikální zeměpis. Napsal Dr. *Vladimír Novák.*

I. Jeho povaha a úkoly	110
II. Fyzikální vlastnosti země jako celku.	
1. Nitro země	110
2. Tíže zemská	112
3. Zemský magnetismus	121
III. O v z d u š í.	
1. Výška a složení jeho	122
2. Teplota ovzduší	123

	Str.
3. Tlak a pohyb ovzduší	136
4. Vlhkost ovzduší a její srážení	146
5. Podnebí	151
IV. Moře.	
1. Rozdělení povrchu zemského v moře a pevninu	162
2. Rozdělení moře	162
3. Hloubka moře a podoba jeho dna	163
4. Složení dna mořského	167
5. Vlastnosti mořské vody	168
6. Vlnění mořské	173
7. Dmutí mořské	176
8. Mořské proudy	179
V. Pevná země.	
1. Rozsah a rozdělení pevniny	185
2. Výška pevnin	185
3. Složení kůry zemské	186
4. Tvary povrchu pevnin a vznik jejich	187
5. Síly exogení:	
a) Větrání a druhy půdy	188
b) Pohyby hmot působením tíže	191
c) Účinky dešťové vody	192
d) Podzemní voda	201
e) Fysické vlastnosti řek	204
f) Práce řek	207
g) Ledovce	209
h) Vítr	214
j) Jezera	225
k) Působení stojatého vodstva na pobřeží	227
6. Síly endogení:	
a) Pohyby kůry zemské	229
b) Činnost sopečná	233
c) Zemětřesení	237
7. Rozdělování tvarů povrchu zemského	240
a) Tvary vznikající činností tekoucí vody	257
b) Vývoj a tvárnost krajín ve vlhkých oblastech	265
c) Tvary v oblastech vrstev zvrásněných	271
d) Oblasti krasové	284
e) Krajiny sopečné	286
f) Tvary vzniklé činností ledovců	288
g) Tvary v oblastech nedostatečně zavlažovaných	294
h) Tvary pobřežní a vodorovné členy pevniny	306
8. Ostrovy	310
C. Biologický zeměpis. Rostlinstvo a živočišstvo se stanoviska zeměpisného. Napsal Dr. Vladimír Novák.	
1. Úvod	313
2. Podmínky rozšíření rostlinstva	313
3. Formace rostlinstva:	
a) Les	316
b) Houštiny	320
c) Travnaté formace vegetační	337
d) Pouště	338
e) Rostlinstvo vodní	338
4. Podmínky života zvířecího	339
5. Účast zvířectva na tvárnosti krajín	341
6. Floristické a zoogeografické rozdělení země	342

D. Všeobecný zeměpis člověka (antropogeografie). Napsali Dr. Viktor Dvorský a Dr. Frant. Štůla.		Str.
I. Pojem, vývoj a rozdělení		347
II. Rozčlenění lidstva podle fyzických znaků:		
1. Stáří člověka		349
2. Dnešní počet lidí		349
3. Místní rozdělení lidstva		349
4. Hlavní znaky fyzického rozčlenění lidstva		350
5. Znaky duševní		352
6. Plemena		361
III. Zeměpis hospodářský (obchodní a dopravní)		363
1. Základní činitele dějů hospodářských		363
2. Spotřební zvyky		364
3. Plocha, která jest podkladem výroby		365
4. Vrstvy kůry zemské		365
5. Složení půdy povrchové		366
6. Povrchové tvary suchozemské		367
7. Voda		368
8. Podnebí		369
9. Vliv výrobních podmínek na pozemkovou rentu		369
10. Člověk jako činitel výroby		369
11. Intensita výroby		370
12. Vývojové stupně výrobních soustav		371
13. Původ užitkových rostlin a domácích zvířat		375
14. Klimatická pásma výrobní		376
15. Počátky obchodu		383
16. Vývoj obchodu v oblasti Středozemského moře		385
17. Obchodní národové a obchodní jazyky		385
18. Podněty světového obchodu		386
19. Hlavní výrobky světového hospodářství a předměty světového obchodu:		
A. Prostředky výživy		389
B. Předměty výroby průmyslové		405
C. Obchod s výrobky průmyslovými		410
20. Peníze jako předmět světového obchodu		413
21. Velké obchodní státy		415
22. Pojem a vývoj dopravy		415
23. Doprava a prostor		416
24. Isochronické mapy		418
25. Doprava a tvary povrchu zemského		418
26. Podněty a hlavní směry světové dopravy		419
27. Hlavní typy dopravní		420
28. Prostředky dopravy suchozemské		421
29. Doprava po vodách vnitrozemských		426
30. Vývoj dopravy námořní		427
31. Hlavní linie lodí plachetních		429
32. Paroplavební linie		430
33. Obchodní loďstvo		431
34. Pobřeží a přístavy		432
35. Mořské úžiny, převlaky a průplavy		441
36. Doprava vzduchem		442
37. Doprava zpráv		443
IV. Zeměpis sídelní.		
1. Oekumene		444
2. Hustota obyvatelstva a hustota sídel		445
3. Sídla stálá a nestálá		446
4. Změny sídel		446
5. Rozlišení sídelních typů		447
6. Poloha sídel venkovských		447
7. Vývoj a typické polohy měst		448

	Str.
8. Ráz sídel	449
9. Zaměstnání obyvatelstva	450
10. Vývoj velkých měst	450
V. Politický zeměpis.	
1. Politické útvary a půda	451
2. Velikost státního území	451
3. Poloha	453
4. Obrys a středisko státu	454
5. Ráz států podle tvarů povrchových	454
6. Genetický význam povrchových tvarů	455
7. Lidský činitel v útvarech politických	455
8. Počet obyvatelstva	456
9. Národnost	457
10. Náboženství	458
11. Kulturní stupeň obyvatelstva	458
12. Přesuny obyvatelstva jako činitel státní	458
13. Politické hranice	459
14. Rozlišení států podle síly	460
15. Rozlišení států podle soustředění	461
16. Rozlišení států podle kulturního rázu	461
Přehled literatury	462